

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ρέθυμνο, 6 Ιουλίου 2011

Τα Δ.Σ. των Ενιαίων Φορέων Διδασκόντων της Φιλοσοφικής Σχολής και της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης εκτιμούν ομόφωνα ότι ο νέος Νόμος για την Οργάνωση της Ανωτάτης Εκπαίδευσης που εισηγείται το ΥΠΔΒΜ & Θ διαμορφώνει ένα νομικό πλαίσιο που ουσιαστικά **καταργεί τη δημοκρατική δομή και λειτουργία του Πανεπιστημίου, χειραγωγεί την ελευθερία της ακαδημαϊκής ζωής και έρευνας και θα οδηγήσει σε σταδιακό εκφυλισμό τη δημόσια και δωρεάν ανώτατη παιδεία. Συγκεκριμένα:**

1. Καταργεί τη δημοκρατική λειτουργία του Πανεπιστημίου **εγκαθιδρύοντας μια αυστηρά ολιγαρχική διοικητική δομή, ανάλογη αυτής των ανωνύμων εταιριών.** Συρρικνώνει εξουτελιστικά τη Σύγκλητο, καθιστώντας τη διακοσμητικό –συμβουλευτικού χαρακτήρα– σώμα (άρθρο 8Γ) και δίνει υπερεξουσίες στον καινοφανή θεσμό του Συμβουλίου του Ιδρύματος (άρθρο 8Α) και σχεδόν δικτατορικές αρμοδιότητες στον εκλεγόμενο από το Συμβούλιο Πρύτανη (άρθρο 8Β). Τόσο ο πρόεδρος όσο και τα 7 από τα 15 μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης θα πρέπει να είναι εξωτερικά (άρθρο 8Α.2), γεγονός που μετατρέπει τη συνταγματικά κατοχυρωμένη «πλήρη αυτοδιοίκηση» των ΑΕΙ σε γράμμα κενό. Εμπορούμενο από την λογική απαξίωσης της δημοκρατικής λειτουργίας των Πανεπιστημίων και των δικαιωμάτων των μελών της Πανεπιστημιακής κοινότητας, το σχέδιο νόμου τούς αφαιρεί ακόμα και το δικαίωμα εκλογής των Κοσμητόρων των Σχολών, οι οποίοι θα διορίζονται στο εξής από το Συμβούλιο του ιδρύματος (άρθρο 9Α.2α). Στο ίδιο πνεύμα, η συμμετοχή των φοιτητών, που πρόσφατα κλήθηκαν σε πολλά πανεπιστήμια να αποφασίσουν με καθολική ψηφοφορία για την εκλογή πρυτανικών αρχών, τώρα σχεδόν εξαφανίζεται (ένας εκπρόσωπος στο Συμβούλιο, τρεις –εκ των οποίων οι δύο μεταπτυχιακοί– στη Σύγκλητο) (άρθρα 8Α.2 και 8Γ.19δ).
2. Αναγνωρίζει **υπερβολικές, σχεδόν δικτατορικές, εξουσίες στον Πρύτανη, ο οποίος δεν θα εκλέγεται από την πανεπιστημιακή κοινότητα, αλλά επιλέγεται**

από το Συμβούλιο του ιδρύματος ύστερα από ανοικτή δημόσια προκήρυξη. Ανάμεσα στις πολλές άλλες υπερεξουσίες του Πρύτανη περιλαμβάνονται και η κατάρτιση του Οργανισμού του Ιδρύματος, η εισήγηση του Εσωτερικού Κανονισμού του, η επιλογή Αναπληρωτών Πρυτάνεων, η κατάρτιση και αναμόρφωση του ετήσιου τακτικού οικονομικού προϋπολογισμού κ.ά. (άρθρα 5.1, 6 και 8B.17).

3. Υποσκάπτει τη συνοχή και αυτοτέλεια των γνωστικών αντικειμένων και την επαρκή διδασκαλία τους **καταργώντας τα Τμήματα ως βασική ακαδημαϊκή και διοικητική μονάδα** και μετατρέποντάς τα σε Προγράμματα Σπουδών στο πλαίσιο των Σχολών, ενώ εισάγει ως υποκατάστατο ακόμα και των Τομέων τη θολή έννοια των «ομάδων διδασκόντων» (άρθρο 7) –έναν «θεσμό» που συνιστά αναμφίβολα παγκόσμια πρωτοτυπία. Στόχος αυτής της ακαδημαϊκά ανορθολογικής επιλογής είναι προφανώς να εκριζώσει κάθε θεσμική βάση για την αυθεντική, άμεσα δημοκρατική αυτοδιοίκηση των ΑΕΙ. Άλλωστε, και στο επίπεδο της Σχολής εφαρμόζεται η ίδια αυταρχική αντίληψη για τη διοίκηση, αφού ο κοσμήτορας συγκεντρώνει υπέρμετρες εξουσίες (άρθρο 9Α.5).
4. **Εισάγει για πρώτη φορά τον ρόλο της «αγοράς» στην αποστολή των Πανεπιστημίων**, θεσμοθετώντας την υποχρέωσή τους να «ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των επαγγελματικών πεδίων, καθώς και στις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας» (άρθρο 3.1δ). Άρα, σύμφωνα με το καινοφανές αυτό άρθρο, το οποίο δεν υπήρχε ούτε στον Νόμο 1268/1982, ούτε στον Νόμο 3549/2007, ο νομοθέτης απερίφραστα αποσκοπεί στο να εισαγάγει με πολλαπλούς και καθοριστικούς τρόπους στο Πανεπιστήμιο, ένα ίδρυμα παιδείας, τη λογική της αγοράς, την οποία άλλωστε εισάγει δομικά στο σύνολο της λειτουργίας του. Στο πνεύμα της εναρμόνισης με τη λογική και τους κανόνες της «αγοράς» και της επιχειρηματικής αποτελεσματικότητας ιδρύει «Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου με τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας», που λειτουργούν σύμφωνα με τη υπάρχουσα νομοθεσία για τις Α.Ε., με σκοπό την αξιοποίηση και διαχείριση μέρους ή του συνόλου των πόρων και της περιουσίας των ΑΕΙ (άρθρο 58.1, 58.2 και 58.8). Ωστόσο, στις Ανώνυμες αυτές Εταιρίες ο Νόμος παρέχει επιπλέον το δικαίωμα να παρέχουν έναντι αμοιβής ή διδάκτρων εκπαίδευση και να διεξάγουν έρευνα (άρθρο 58.7β,ζ,η,θ).
5. **Καταργεί την έννοια του Πανεπιστημιακού Ασύλου**, απαλείφοντας κάθε αναφορά σε αυτήν, και την αντικαθιστά, εκ του περισσού, με την αόριστη και παραπλανητική κατοχύρωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας και έρευνας και την ελευθερία έκφρασης και διακίνησης των ιδεών (άρθρο 4 του Νόμου),

δικαιώματα τα οποία, εφόσον είναι ήδη πλήρως κατοχυρωμένα από το Σύνταγμα της χώρας (άρθρα 5, 14 και 16 του Συντάγματος), ισχύουν ήδη στο σύνολο της επικράτειας .

6. Εισάγει τη **δυνατότητα λειτουργίας των Πανεπιστημίων με διαφορετικούς Οργανισμούς** τους οποίους συντάσσει το κάθε ίδρυμα. Στους διαφοροποιημένους αυτούς Οργανισμούς προβλέπονται μεταξύ άλλων και «τα ειδικά προσόντα επιλογής και εξέλιξης του εκπαιδευτικού προσωπικού του ιδρύματος», καθώς και «τα καθήκοντα, δικαιώματα, υποχρεώσεις των καθηγητών του ιδρύματος» (άρθρο 5γ και 5στ’).
7. **Υποσκάπτει πολλαπλά τα ακαδημαϊκά και εργασιακά δικαιώματα των μελών ΔΕΠ**, εκθέτοντάς τα έμμεσα ή άμεσα, αλλά πάντως ολοκληρωτικά, στις επιθυμίες και τις αποφάσεις του Πρύτανη που αποφασίζει ακόμα και για τις πρόσθετες παροχές που μπορούν να έχουν (άρθρο 8B και 16). Υποβαθμίζει πλήρως τον ακαδημαϊκό και διοικητικό ρόλο των χαμηλών βαθμίδων, αφενός καταργώντας τη βαθμίδα του λέκτορα και αντικαθιστώντας την με συμβασιούχους «εντεταλμένους διδασκαλίας» (άρθρο 16.5α,β), αφετέρου καταργώντας τη μονιμότητα των επίκουρων καθηγητών, τους οποίους εξοβελίζει από τις νεότευκτες «επιτροπές επιλογής» όσο και από τα περισσότερα ακαδημαϊκά όργανα (άρθρο 16.2 κ.ά.).
8. Τα εκλεκτορικά σώματα αντικαθίστανται από ολιγομελείς «επιτροπές επιλογής» (άρθρο 26), πολύ πιο ευάλωτες σε σχέσεις πατρωνίας-πελατείας. Γενικά **οι προβλέψεις του νόμου κινούνται στην κατεύθυνση της ανασύστασης της εξουσίας της «έδρας»** και της ριζικής αποδυνάμωσης ή και εξαφάνισης του δημοκρατικού ελέγχου – γεγονός που αναμφίβολα θα οδηγήσει σε έξαρση των φαινομένων διαπλοκής και αδιαφανούς συναλλαγής μεταξύ νέων, πανίσχυρων ομάδων εξουσίας.
9. Η **πρόβλεψη διδάκτρων** για ορισμένες από τις «υπηρεσίες εκπαίδευσης» που παρέχουν τα ΑΕΙ και ΤΕΙ προδίδει την ετοιμότητα των συντακτών του νόμου να εμπορευματοποιήσουν με ευκαιριακά κριτήρια όποια διδακτική δραστηριότητα θεωρούν ότι δεν εμπίπτει στις προβλέψεις του Συντάγματος για δωρεάν ανώτατη εκπαίδευση (όπως τα μεταπτυχιακά και την δια βίου μάθηση) –προβλέψεις που αποτελούν το τελευταίο ανάχωμα απέναντι σε αυτήν τη στρεβλή, αγοραία αντίληψη για το δημόσιο αγαθό της ανωτάτης παιδείας.
10. Δίνοντας τη δυνατότητα διετών ή τριετών σπουδών, το σχέδιο νόμου οδηγεί **στον κατακερματισμό των σπουδών και των επαγγελματικών δικαιωμάτων των φοιτητών**, στους οποίους, άλλωστε, όπως και στις

οικογένειές τους, μεταφέρεται μεγάλο μέρος του κόστους φοίτησης (π.χ. μέσα από τις ρυθμίσεις για τα συγγράμματα). Αυτό προκύπτει και από την «ανταποδοτική δυνατότητα» παροχής εκπαιδευτικών δανείων από τις τράπεζες (άρθρο 54.3) στο πνεύμα της αγοράς,. Επιπλέον, μία από τις επιπτώσεις της εισαγωγής σε Σχολή θα είναι η διείσδυση των φροντιστηρίων στην Ανώτατη Εκπαίδευση με αποτέλεσμα οι οικογένειες να επιβαρύνονται με ακόμη περισσότερες δαπάνες μέχρι την τελική εισαγωγή των φοιτητών στα «προγράμματα σπουδών».

Για όλους τους παραπάνω λόγους τα ΔΣ των ΕΦΔ θεωρούν ότι το σχέδιο του νέου Νόμου που εισηγείται η κυβέρνηση **θα πρέπει να αποσυρθεί άμεσα** και να αντικατασταθεί από ένα νομοσχέδιο που θα προκύψει μέσα από συναινετικές διαδικασίες και ύστερα από συνεργασία του ΥΠΔΒΜ & Θ με τις Πρυτανικές αρχές και την ΠΟΣΔΕΠ.

Τα ΔΣ των ΕΦΔ καλούν όλους τους συναδέλφους και όλα τα ακαδημαϊκά όργανα του Πανεπιστημίου Κρήτης **να κινητοποιηθούν για την υπεράσπιση των θεμελιωδών αρχών δημοκρατικής λειτουργίας του Πανεπιστημίου**, για την υπεράσπιση της αυτοδιοίκησής του και για την αποτροπή της υποταγής του στους νόμους της αγοράς.

Όπως ορθά επεσήμανε στην Απόφασή της η 67^η Σύνοδος των Πρυτάνεων, «**η κοινωνία δε χρειάζεται ένα υποταγμένο Πανεπιστήμιο**. Αντίθετα, στις σημερινές συνθήκες, έχει ανάγκη, μεταξύ των άλλων, τα ελληνικά Πανεπιστήμια να λειτουργήσουν σε συνθήκες ακαδημαϊκής ελευθερίας, προκειμένου να συμβάλουν στην έξοδο από την κρίση μέσα από διεθνείς διακρίσεις και στηριζόμενα στην ικανότητα που επέδειξαν να προσαρμοστούν και να διαχειριστούν την κρίση με εξορθολογισμό και μείωση δαπανών, αξιοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό, την καινοτομία και την τεχνογνωσία που διαθέτουν».

Για το ΔΣ του ΕΦΔ της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

η Πρόεδρος
Ελένη Φουρναράκη

ο Γραμματέας
Ευάγγελος Νικολαΐδης

Για το ΔΣ του ΕΦΔ της Φιλοσοφικής Σχολής

ο Πρόεδρος
Ευγένιος Ματθιόπουλος

ο Γραμματέας
Δήμος Σπαθάρας